

визначається змістом і особливостями кожного окремого тяжкого злочину.

Міжнародне співробітництво пов'язане з історичним рівнем розвитку співробітництва в цілому. Безпосередньо це стосується політичної, соціально-економічної, культурної, гуманітарної, правової, військової та інших сфер.

Міжнародне співробітництво постійно самовдосконалюється, тому можуть бути передбачені створення національних програм боротьби зі злочинністю та корупцією, визначені пріоритетні напрями за виконанням конкретних програм.

Література

1. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. // ВВР України. – 1992. – № 22. – Ст. 303 (з наступними змінами та доповненнями).

2. Єфімов В. В. Міжнародне співробітництво в оперативно-розшуковій діяльності / В. В. Єфімов // Право і суспільство. – 2012. – № 1. – С. 268-273. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2012_1_59.

3. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України: науково-практичний коментар. / [В. Д. Берназ, А. М. Притула]. – О.: Фенікс, 2016. – 202 с.

4. Міжнародне співробітництво органів внутрішніх справ з правоохоронними органами зарубіжних країн: проблеми теорії і практики: [матер. круглого столу (Дніпропетровськ, 23 верес. 2010 р.)]. – Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2010. – 216 с.

5. Бандурка О. М. Оперативно-розшукова діяльність. Частина I: [Підручник] – Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 336 с.

М. В. БУРАК

Національна академія внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ДАНИХ ДНК-АНАЛІЗУ ДЛЯ РОЗШУКУ БЕЗВІСНО ВІДСУТНІХ ОСІБ ЧИ НЕВПІЗНАНИХ ТРУПІВ У РАЙОНІ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Враховуючи події, які відбуваються на Сході України, перед нами постають питання: як ідентифікувати загиблих у районі проведення антитерористичної операції (далі – АТО). Вся надія в даній ситуації – на особисті речі, особливі прикмети загиблих і використання методу ДНК-аналізу. Про унікальність цього методу свідчить і те, що за його допомогою можна було б ефективніше розшукувати безвісно відсутніх осіб у районі проведення АТО, встановлювати невідомі трупів,

ідентифікувати жертв авто і авіакатастроф тощо. У дніпровському морзі з цією метою ретельно документують кожне тіло, яке надходить. Фотографують предмети одягу, шрами, татуювання і предмети, виявлені при загиблх, після чого всі ці дані заносяться у спеціальні персональні файли. Також у кожного трупа відбираються зразки ДНК для подальшого порівняння з генами родичів – зазвичай це шматочки кісткової або хрящової тканини. Всі вони ретельно маркуються, упаковуються і зберігаються в морозильниках, завдяки чому родичі загиблх у майбутньому зможуть після аналізу ДНК дізнатися долю своїх близьких і знайти місце їх поховання.

Так, з ініціативи Адміністрації Президента розроблено алгоритм щодо процедури ідентифікації тіл загиблх у районі АТО. Процедуру максимально спрощено, і родичі можуть безперешкодно і безоплатно здати тест ДНК для розшуку безвісно відсутніх. Існує єдина база з даними про всі тіла, які надійшли з району проведення АТО, – військових і цивільних. Є єдина установа, яка приймає ДНК тіл загиблх і ДНК родичів – Науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України. Якщо довго з людиною немає зв'язку, є підозри, що вона зникла безвісти, можна безоплатно, без обмежень, оскільки постанова суду про безвісно відсутніх може затягуватися до півроку – зробити ДНК-тест.

Проведення експертиз ДНК знаходиться в компетенції Міністерства внутрішніх справ України. МВС має 17 сучасних лабораторій для проведення ДНК-експертиз на належному рівні [1].

Родичі загиблх, зниклих безвісти, звертаються до територіального органу поліції. Органи поліції на підставі відповідного відкритого кримінального провадження надають родичам направлення на безкоштовний аналіз для проведення ДНК-експертизи. ДНК вноситься до єдиної бази даних.

Саме Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України ідентифікує тіла. Ідентифікація проходить в кілька етапів. Перший етап – встановлення генетичних ознак загиблого, що можливе шляхом проведення молекулярно-генетичної експертизи. ДНК-картка загиблого передається до Єдиного електронного реєстру. Другий етап – встановлення генетичних ознак родичів зниклих.

Так, біологічні зразки будуть відбиратися у біологічних батьків чи дітей зниклої особи, оскільки лише їх зразки придатні для встановлення спорідненості з невпізнаним тілом. Відібрання зразків та проведення молекулярно-генетичної експертизи за постановою слідчого для громадянина повністю безкоштовна процедура і здійснюється за рахунок держави. При встановленні збігів негайно інформується орган, який призначив відповідну експертизу та проводить досудове розслідування, для подальшого інформування родичів загиблої особи. Орієнтовний строк проведення експертизи окремого зразку може становити до двох тижнів.

За результатами проведення вказаної експертизи встановлюється ДНК-профіль особи, який в автоматичному режимі перевіряється з профілями невідомих тіл, наявних у базі даних.

Задля ефективнішої роботи щодо отримання біологічних зразків у родичів зниклих у районі проведення АТО осіб у кожному Головному управлінні поліції створено спеціальні робочі групи, які займаються прийняттям заяв про безвісно відсутніх, викрадення чи взяття в полон громадян, негайним відкриттям кримінальних проваджень, відібранням у родичів зниклих осіб біологічних зразків та призначенням відповідних експертиз.

Література

1. Інформація щодо ідентифікації загиблих та зниклих безвісти у зоні АТО. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsvv.gov.ua/novyny/ato/informatsiya-schodo-identyfikatsiji-zahyblyh-ta-znyklyh-bezvisty-u-zoni-ato.html>.

О. М. ГАЛКІНА

Харківський національний університет внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКСПЕРТНОЇ СЛУЖБИ МВС УКРАЇНИ

У процесі реалізації концепції реформування системи правоохоронних органів було реформовано Експертну службу МВС України, яка згідно з наказом МВС України від 3 листопада 2015 року № 1343 «Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України» є системою державних спеціалізованих установ судової експертизи, що підпорядковується Міністру внутрішніх справ України і діяльність якої спрямовується та координується Міністерством внутрішніх справ України [1]. Таким чином, всі НДЕКЦ тепер підпорядковані Державному науково-дослідному експертно-криміналістичному центру МВС України з прямим підпорядкуванням МВС України, а не обласним управлінням поліції, а отже працівники Центрів не мають спеціальних звань поліції, що суттєво змінило характер службової діяльності експертів-криміналістів, які до цього, зазвичай, були працівниками міліції. Як наслідок, слідчі підрозділи, що увійшли до складу центрального органу виконавчої влади – Національної поліції та експертні підрозділи, що залишилися у складі Експертної служби під патронатом МВС, втратили організаційний зв'язок, їх службові взаємовідносини тепер будуються виключно у формі взаємодії. Це дозволило втілити на практиці принцип незалежності Експертної служби та виключити змогу адміністративного впливу на